

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlus III. Vtrum persona diuina assumpserit hominem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

turalis non elicitus alicuius potentia ad suum actum per modum desiderij non est effectus aliquis elicitus, sed ipsamet potentia quatenus potest talem actum habere & non habet, sed humana natura, quantumuis consecuta fuerit altio- rem actum nempe diuinam personalitatem, semper manet cum potentia natu- ra, vt habeat propriam; ergo interim dum illam non habet, etiam si habeat aliam quantumuis perfectiorem, comparabitur cum ea per modum appetentis & desiderantis illam. *Resp.* maiorem esse veram de inclinatione per modum actus primi: falsam autem de inclinatione per modum actus secundi. Hæc enim, licet non sit proprie actus elicitus, est tamen proprie actus secundus realiter distinctus à primo; sicut motus deorsum realiter distinguitur à grauitate: vnde admissa minori, non sequitur nisi naturam inclinari naturaliter in propriam personalitatem, per modum appetentis in actu primo.

Sol.

Ob. 2.

Secundo arguitur, quia materia prima etiam ad- epta forma rationali, quæ est omnium perfectissima, adhuc habet inclinationem & appetitum naturalem ad alias formas, cum tamen habeat formam omnium perfectissimam, quæ eminentiori quadam ratione ceteras in se continet; non quidem alia ratione, nisi quia potentiam habet vt illas habeat, & dum est sub anima rationali, eis priuata est; ergo eadem ratione humanitas dum est in personalitate Verbi, habet appetitum, licet diuina quam habet, sit perfectior; quia priuata est propria: *Resp.* falsam esse partem illam antecedentis, quæ dicit animam rationalem eminentiori quadam ratione ceteras in se formas continere; si de continentia completa sermo sit, vt patet ex notatis in secundo fundamento; negatur consequentia; quia diuina personalitas non incompletè sed completè continet gradum & perfectionem omnem creatæ personalitatis. Alio modo diluit Aluar. hoc argum. sed non videtur eius solutio plenè satisfacere.

Sol.

ARTICVLVS III.

Vtrum persona diuina assumpsit hominem.

3. d. 6. q. 1. a.
2. d. 7. li.
2. opus. 1.
c. 21. q. 1.
opus. 3. c. 21. q.
Rom. 1.
le. 8. 3. co. 5.
fn. Et Phil.
2. col. 4. fn.
Cap. 11. 10. 3.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod persona diuina assumpsit hominem. Dicitur enim in Psal. Beatus quem elegisti, & assumpsisti, quod gloss. exponit de Christo, Et August. dicit in lib. de agone Christiano, quod filius Dei hominem assumpsit, & in illo humana per se est.

Præterea, Hoc nomen Homo significat naturam humanam. Sed filius Dei assumpsit humanam naturam. Ergo assumpsit hominem.

Præterea, Filius Dei est homo. Sed non est homo, quem non assumpsit: quia sic esset par ratione Petrus, vel quilibet alius homo. Ergo est homo, quem assumpsit.

Refertur in
Calced. act.
1.

Sed contra est auctoritas Felicis Papa, & Martyris, que introducit in Ephesyna Synodo. Credimus in Dominum nostrum Iesum Christum de Virgine Maria natum: quia ipse est Dei sempiternus filius, & Verbum: & non homo à Deo assumptus, vt alter sit præter ipsum.

Art. præc.

Respondeo dicendum, quod, sicut supra dictum est, illud quod assumitur, non est terminus Assumptionis, sed assumptioni præintelligitur. Dicitur est autem, quod indiuiduum, in quo assumitur humana natura, non est aliud, quam diuina persona, que est terminus Assumptionis. Hoc autem nomen homo significat humanam naturam, prout nata est in supposito esse: quia, vt dicit Damascenus sicut hoc nomen Deus significat

qu. 3. a. 1. q.
2.

Lib. 3. c. 4. A
c. 11.

eum, qui habet diuinam naturam: ita hoc nomen homo significat eum, qui habet naturam humanam. Et ideo non est proprie dictum, quod filius Dei assumpsit hominem, supponendo (sicut rei veritas se habet) quod in Christo sit tantum vnus suppositum, & vna hypostasis. Sed secundum illos, qui ponunt in Christo duas hypostasies, vel duo supposita, conuenienter, & proprie dici posset, quod filius Dei hominem assumpsisset. Vnde & prima opinio, que ponitur in 6. dist. 3. libr. Sententiarum, concedit hominem esse assumptum: sed illa opinio erronea est, vt supra dictum est.

D. 706.

Dist. 6.

q. 2. a. 6.

Ad primum ergo dicendum, quod huiusmodi locutiones non sunt extendende, tanquam proprie: sed pie sunt exponende, vbicunque à sacris Doctoribus ponuntur: vt dicamus hominem assumptum, quia eius natura est assumpta, & quia assumptio terminata est ad hoc, vt filius Dei sit homo.

Ad secundum dicendum, quod hoc nomen homo significat naturam humanam in concreto, prout scilicet est in aliquo supposito: & ideo, sicut non possumus dicere, quod suppositum sit assumptum, ita non possumus dicere, quod homo sit assumptus.

Ad tertium dicendum, quod filius Dei non est homo, quem assumpsit, sed cuius naturam assumpsit.

Sensus questii.

QVAESTIO hic non est de hac propositione formaliter: Persona diuina assumpsit hominem, in qua homo est prædicatum, sed est questio de re significata nomine hominis: An scilicet assumpta fuerit à Verbo Dei? vt Caiet. aduertit circa resp. ad 2. Cuius rationem affert; quia sub hoc quæsto cadit etiam illud: An homo sit assumptus à filio Dei? Vbi homo ponitur à parte subiecti: est igitur quæstio de re, & non de sola illa propositione. Nec tamen coincidit hæc difficultas cum ea, quæ definita est articulo præcedenti; sed est longè diuersa; quoniam ibi quæsiuit de persona formaliter & præcisè, sicut in articulo primo quæsierat de natura præcisè, & abstractè sumpta: hic autem quærit de natura humana concretè sumpta, prout significatur hoc nomine homo: quo nec sola natura nec sola personalitas; sed natura vt in habente vel suppositum vt habens naturam significatur. Possent etiam dici, quæstionem hic esse de modo loquendi; in re per hoc nomen, homo, significata fundamentum habente: non est igitur hæc quæstio de vocibus, vt arbitratr Valquez dist. 35. in princip. sed de re, vel de modo loquendi in ipsa re fundamentum habente.

D

Forma Textus.

PRIMA CONCL. Non est proprie dictum quod filius Dei assumpsit hominem, supponendo (sicut rei veritas habet) quod in Christo sit tantum vnus suppositum & vna hypostasis. Probatur: Illud quod assumitur non est terminus assumptionis, sed assumptioni præintelligitur: at homo est terminus assumptionis & non præintelligitur assumptioni; ergo. Maior patet. Minor probatur: Quia hoc nomen homo significat humanam naturam, prout nata est in supposito esse; sed indiuiduum seu suppositum, in quo assumitur & est humana natura, non est aliud quam persona diuina, quæ est terminus assumptionis; ergo homo est terminus assumptionis & non præintelligitur assumptioni, s. vt terminus à quo.

SECUNDA CONCL. Secundum illos, qui ponunt in Christo duas hypostasies, conuenienter & proprie dici posset, quod filius Dei hominem assumpsisset. Probatur: quia prima opinio, quæ ponitur in 3. sent. dist. 6. concedit hominem esse assumptum: illa autem opinio ponebat in Christo duas hypostasies.

flates; quæ tamen est erronea, vt supra probatum est q. 2. a. 6.

Expositio Textus.

S. S. Patres, qui Deum aut Verbum assumpserunt, hominem pronunciant, recensent Medina, Suar. & Vasq. super hoc a. Cui dicto quatuor expositiones adhibet Medina; quæ tamen omnes huic propositioni, prout ab vnoquoque patrum inuenitur expressa, minimè congruunt, sed vna vel plures iuxta subiectam materiam & propositum eius, à quo profertur.

Vaquez hic vberem ac eruditam de veritate conclusionis disputationem instituit: cauenda tamen in eo est interpretatio eorum verborum Felicis papæ, quæ ex Synodo Ephesina refert S. D. in argumento, sed contra, illis enim sensum ei contrarium tribuit, quem S. D. intendit, sed legitimam eorum expositionem affert Suar. in Comment.

Vide præterea, quæ scribunt Cai. & Suar. circa responiones ad argumenta.

ARTICVLVS IV.

Vtrum filius Dei debuerit assumere humanam naturam abstractam ab omnibus indiuiduis.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod filius Dei debuerit assumere humanam naturam abstractam ab omnibus indiuiduis. Assumptio enim humana naturæ facta est ad communem omnium hominum salutem: unde dicitur 1. ad Timoth. 4. de Christo, quod est Saluator omnium hominum, maxime fidelium. Sed natura, prout est in indiuiduis, recedit à sua communitate. Ergo filius Dei debuit humanam naturam assumere, prout est ab omnibus indiuiduis abstracta.

Præterea, in omnibus id, quod est nobilissimum, est Deo attribuendum. Sed in vnoquoque genere illud, quod est per se, potissimum est. Ergo filius Dei debuit assumere hominem per se. Qui quidem secundum Platonicos est humana natura ab indiuiduis separata. Hanc igitur debuit filius Dei assumere.

Præterea, humana natura non est assumpta à filio Dei, prout significatur in concreto per hoc nomen homo, vt dictum est. Sic autem significatur, prout est in singularibus, vt ex dictis patet. Ergo filius Dei assumpsit naturam humanam, prout est ab indiuiduis separata.

Sed contra est, quod dicit Damasc. in 3. lib. cap. 11. Deus Verbum Incarnatum non eam, quæ nuda contemplatione consideratur, naturam assumpsit: non enim incarnatio hoc, sed deceptio & fictio incarnationis esset. Sed humana natura prout est ab indiuiduis separata, vel abstracta, in nuda contemplatione cogitatur: quia secundum seipsam non subsistit, vt ibidem Damasc. dicit. Ergo filius Dei non assumpsit humanam naturam, secundum quod est à singularibus separata.

Respondeo dicendum, quod natura hominis, vel cuiuscunque alterius rei sensibilis, præter esse, quod in singularibus habet, dupliciter potest intelligi. Vno modo, quasi per seipsam esse habeat, sicut Platonicus posuerunt. Alio modo, sicut in intellectu existens, vel humano, vel diuino. Per se quidem subsistere non potest: vt Philosophus probat in septimo Metaphys. quia ad naturam speciei rerum sensibilium pertinet materia sensibilis, quæ ponitur in eius diffinitione: sicut carnes & ossa in diffinitione hominis. Unde non potest esse, quod natura humana sit præter materiam, sensibilem.

Si tamen esset hoc modo subsistens natura humana, non fuisset conueniens, vt à Verbo Dei assumeretur.

Primo quidem, quia assumptio ista terminatur ad personam: hoc autem est contra rationem formæ communis, vt sit in persona: quia in persona indiuiduatur. Secundo: quia natura communi non possunt attribui, nisi operationes communes, & vniuersales: secundum quas homo non meretur, nec demeretur. Cum tamen illa assumptio ad hoc facta sit, vt filius Dei natura assumpta nobis mereretur. Tertio: quia natura sic existens non est sensibilis, sed intelligibilis. Filius autem Dei assumpsit humanam naturam, vt hominibus in ea visibilis appareret, secundum illud Baruch 3. Post hæc in terris visus est, & cum hominibus conuersatus est. Similiter etiam non potuit assumi humana natura à filio Dei, secundum quod est in intellectu diuino: quia sic nihil aliud est, quam natura diuina: & per hunc modum ab eterno esset in filio Dei humana natura. Similiter non conuenit dicere, quod filius Dei assumpsit humanam naturam, prout est in intellectu humano: quia hoc nihil aliud esset, quam quod intelligeretur assumere naturam humanam. Et sic, si non assumeret eam in rerum natura, esset intellectus falsus. Nec esset aliud ista natura humane assumptio, quam fictio quadam incarnationis: vt Damasc. dicit.

Ad primum ergo dicendum, quod filius Dei incarnatus est communis omnium Saluator, non communitate generis, vel speciei, quæ attribuitur natura ab indiuiduis separata: sed communitate causæ, prout filius Dei incarnatus, est vniuersalis causa salutis humane.

Ad secundum dicendum, quod per se homo, non inuenitur in rerum natura: ita quod sit præter singularia, vt Platonicus posuerunt, quamuis quidam dicant, quod Plato non intellexit hominem separatim esse, nisi in intellectu diuino. Et sic non oportuit, quod assumeretur à Verbo, cum ab eterno sibi assuerit.

Ad tertium dicendum, quod quamuis natura humana non sit assumpta in concreto, vt suppositum præintelligatur Assumptioni: sic tamen assumpta est in indiuiduo, quia assumpta est, vt sit in indiuiduo.

Sensus questio.

Deo sunt in hoc quaestio termini præcipui, quorum alterum explicat S. D. in c. scilicet nomen illud abstractam; alterum explicat Caietanus scilicet verbum illud debuerit dicens eo denotari debitum congruentiæ, quem sensum, ait expressisse S. Tho. in introductione quaestio: Vbi diuidendo articulos hunc ita proponit Vtrum fuisset conueniens, & &c. at Suar. ait D. Th. voluisse docere modum incarnationis in titulo propositum, & secundum se fuisse impossibile, & ad finem incarnationis, qui est redemptio nostra, esse ineptum & disconuenientem; & ideo titulum articuli sub illis verbis proposuisse; sed melius dicendum videtur, hic primario quæri conuenientiam vt patet ex secunda & vltima conclusione. Secundario verò possibilitatem, aut impossibilitatem: ex hac enim scilicet impossibilitate sequuntur euidenter inconuenientia, vt etiam Caietanus aduertit & patet ex prima probatione secundæ conclusionis: & ideo S. D. primam conclusionem de impossibilitate proposuit; quia conueniens esse non potest, quod Deo possibile non est: quod etiã videtur insinuassee Cai. in sol. sua. i. dubitationis: & quamuis duæ postremæ probationes secundæ conclusionis inconuenientiam probent in ordine ad finem incarnationis. Prima tamen eiusdem conclusionis probatio, & vltima conclusio cum sua probatione manifestè loquitur de conuenientia absolute, & non solum in ordine ad talem finem.

Lib. 3. c. 11.

Apud Arist. li. 1. Metaph. tex 6. c. 25

Suar interpretatio res

Tex. 26. c. 27.

Fer-